

Bidden met Mariam Baouardy

Bidden met Mariam Baouardy

William Marie MERCHAT

CARMELITANA

© Carmelitana, Gent (www.carmelitana.be)
Oorspronkelijke titel: Prier 15 jours avec soeur
Marie de Jésus crucifié (Nouvelle cité, Paris)
Vertaling: Machteld Vanden Broek
ISBN: 978 94 9243 419 7
Wettelijk Depot: D/2020/0770/01
Vormgeving: Press Point.be, Kluisbergen
Druk: Graphius, Gent-Mariakerke
NUR: 707

Inhoud

Inhoud	5
Opdracht	7
Inleiding	9
Biografische schets	13
Gebruikte afkortingen	23
Eerste dag	
Een dochter van het Heilig Land	25
Tweede dag	
In het voetspoor van Jezus	33
Bethlehem	34
Galilea	35
Egypte	36
Jeruzalem	37
Libanon en de volkeren	38
Emmaüs	40
Derde dag	
God alleen	41
Vierde dag	
Jezus wil bij jou verblijven	47
Vijfde dag	
Jezus wil ook een nachtlampje	53

Zesde dag	
Het niemendalletje van Jezus	59
Zevende dag	
In de leerschool van de heilige Geest	65
Achtste dag	
Heilige Geest, inspireer mij	71
Negende dag	
Het Paasmysterie	79
Tiende dag	
Een brandende dorst	87
Elfde dag	
Enkel de liefde kan het hart van de mens vervullen	93
Twaalfde dag	
Een hart groter dan het universum	99
Dertiende dag	
In de gemeenschap van de heiligen, dochter van de kerk	107
Veertiende dag	
Aan de voeten van Maria, de gezegende boom	113
Vijftiende dag	
Mariam, teken van verzoening	121

Opdracht

Dit werkstuk getuigt van de vriendschap tussen Mariam en de minnaar van het Heilig Land die ik ben. Het is ook een overgang van de nacht naar het progressieve licht van de heilige Geest in mijn leven.

Het is ontstaan uit een nauwe samenwerking met de karmel van Bethlehem. Ik dank in het bijzonder Moeder Anne-Françoise voor haar vertrouwen en haar beschikbaarheid, en ook de zusters voor hun gebed en hun vriendschap.

Aan mijn familie, waarvan de geschiedenis getekend is door het gebed en de voorspraak van Mariam.

Aan Vincent, aan Nicolas, mijn petekind, en aan alle jongeren die voortgaan op de weg van de heiligheid in de school van de heilige Geest en de Maagd Maria.

Aan de leden van de *Communion de prière Notre-Dame du Mont-Carmel* en aan de leden van het muzikaal ensemble Les Adonimes.

Aan Gilles en zijn familie.

Aan mijn christelijke broeders uit het Oosten, in het bijzonder Firas, Kassam, Giriès en Souraya. Zij brengen de fakkel van het geloof tot in het hart van eindeloze conflicten. Moge dit boek hen helpen in de gemeenschap van de heiligen de nodige kracht te putten om verder te leven in deze gebieden waar de wortels van ons geloof liggen.

Aan al diegenen die mij hebben gesteund gedurende de afgelopen werkmaanden, en aan hen die, zoals ik, doorheen deze bladzijden de bloemen van Oosterse heiligheid zullen plukken.

Inleiding

Een eenvoudige gedenkplaat op de gevel van de karmel van Bethlehem geeft aan dat Mariam BAOUARDY – zuster Maria van de Gekruisigde Jezus – dit klooster heeft gesticht, er overleden is en zalig verklaard werd op 13 november 1983 door de paus Johannes-Paulus II.

Niets opzichtig, slechts een uitnodiging om de poort binnen te gaan om deze jonge Arabische te ontdekken, of liever te ontmoeten. Zij die getuigde van nederigheid en van vertrouwvolle overgave aan de heilige Geest.

Wat wij weten over Mariam werd ons overgeleverd door haar medezusters-karmelietessen en door de brieven aan talrijke correspondenten, die zij hen dicteerde. Haar exuberante spirituele leven en de tentoonspreiding van haar bovennatuurlijke ervaringen zijn soms een obstakel geweest om te

kunnen doordringen in het hart van haar boodschap. Als we slechts dit aspect van haar leven zouden benadrukken, zouden we het risico lopen op de drempel te blijven staan, zonder door te dringen tot het hart van haar geestelijke ervaring.

Wij stellen dus een parcours voor in 15 etappes om deze intieme vriendin van de heilige Geest te ontmoeten. Haar nederigheid en haar spontaneïteit zullen onze gids zijn op deze weg. Met haar oosterse hart en geest zal dit “niemendalletje van Jezus” (“le petit rien de Jésus”), zoals zij zichzelf graag noemde, ons uitnodigen om in het Heilig Land te reizen en er onze wortels te herontdekken.

Deze wortels zijn levend en vruchtbaar, zij bestaan niet enkel in geschiedenisboeken, maar in de aanwezigheid van de christenen in het Midden-Oosten. Mariam, de jonge heilige uit Galilea, is een oudere zus voor de christenen die leven in het Midden-Oosten. Zij bemoedigt hen op hun moeilijke weg van trouw aan het evangelie. Haar leven in de karmel van Pau (Frankrijk) zorgt ervoor dat zij ook dicht staat bij de westerse christenen. Door het Westen de rijkdommen van de oriëntaalse traditie aan te bieden, en door de westerse christenen uit te nodigen hun oosterse broeders te steunen door hun gebed, is zij een brug tussen Oost en West.

Dit parcours zal ons het werk van de heilige Geest doen ontdekken in een hart dat zich door Hem laat leiden en dat zich overlevert in zijn handen. Haar avontuur wordt verlicht door de karmelitaanse traditie die ontstond op de flanken van de Karmelberg. Deze traditie, die gebaseerd is op het inwendig gebed en de stille overweging van het Woord Gods, in de school van de Maagd Maria, heeft zich verenigd met de culturele en spirituele wortels van Mariam. Als een profetes van haar tijd, heeft zij wegen geopend waarlangs de gelovigen van vandaag vol vertrouwen op weg kunnen gaan.

Haar oriëntaalse karakter zal zich tonen in beelden, in parabels, en in de belangrijke plaats die zij geeft aan het bovennatuurlijke. Laat dit de westerse lezer niet van de wijs brengen! De Bijbel en de evangeliën leveren ons een overvloed van verhalen in de vorm van parabels. Zij nodigen ons op die manier uit een onderricht te ontvangen waarin hart en geest elkaar ontmoeten. De Oosterlingen, vertrouwd met deze uitdrukkingwijze, zullen er een kracht uit putten die hun spirituele intelligentie zal voeden en hun trouw aan Christus versterken.

Deze meditatie worden aangeboden aan allen die, in Oost en West, willen wandelen in de school van de heilige Geest. Moge Mariam elk van hen vergezellen op deze weg van licht!

Biografische schets

Galilea: de kinderjaren

Mariam Baouardy werd geboren op 5 januari 1846, in Ibillin, een dorpje in Galilea, halfweg tussen Nazareth en Haïfa. Haar diepgelovige ouders dragen een zware beproeving: ze slagen er maar niet in een kind ter wereld te brengen dat overleeft; twaalf jongetjes zijn één na één heel jong gestorven. Diep bedroefd maar vertrouwend op God, maken ze een bedevaart te voet naar Bethlehem om te gaan bidden bij de kribbe en de Maagd Maria om een dochtertje te vragen. Negen maanden later wordt Mariam geboren. Ze wordt gedoopt en gevormd in de Grieks-katholieke ritus van haar familie. Het jaar daarop komt Boulos, een broertje, de vreugde van het gezin vergroten.

Maar Mariam is nog geen drie jaar oud als haar vader sterft; enkele dagen later sterft ook haar moeder van verdriet. Met de dood voor ogen had haar vader Mariam in zijn armen genomen en aan Sint-Jozef gevraagd om voortaan haar vader te zijn en over haar te waken. Meermaals zal dit gebed verhoord worden.

Boulos wordt geadopteerd door een tante van moederszijde, die in een naburig dorp woont, en Mariam door een welgestelde oom van vaderszijde. Enkele jaren later zal deze zich in Alexandrië vestigen en Mariam meenemen.

Van haar kinderjaren in Galilea zal Mariam nochtans haar bewondering overhouden voor de schoonheid van de schepping, het licht en de landschappen, waarin alles haar spreekt over God (deze bewondering zal later weerspiegeld worden in de hymnen die spontaan uit haar hart opwellen tijdens sommige extases), evenals het diepe gevoel dat alles voorbij gaat. Een klein incident zal diepe sporen nalaten: twee vogeltjes sterven in haar handen terwijl ze hen stevig wast. Ze moet hen dus begraven, met een droef gemoed, en hoort daarbij een innerlijk woord dat haar voor altijd zal tekenen: *“Kijk, zo vergaat alles; maar als je Mij je hart wil geven, zal Ik altijd bij je blijven.”*

Alexandrië: het martelaarschap

1858: Mariam is twaalf jaar oud en woont sinds enkele jaren in Alexandrië, wanneer ze verneemt dat haar oom haar wil uithuwelijken. Zij is echter vastbesloten zich geheel aan de Heer te geven en weigert. Dreigementen, vernederingen en slechte behandelingen kunnen haar niet van haar besluit afbrengen. Na drie maanden gaat ze naar een vroegere huisbediende, om te proberen via hem een brief aan haar broer te bezorgen die in Galilea is achtergebleven. Wanneer die man het verhaal hoort van haar beproevingen, spoort hij haar aan de christenen te verlaten en tot de islam toe te treden. Mariam weigert beslist. Woedend trekt de man zijn kromzwaard en snijdt haar de keel over, waarna hij het lichaam achterlaat in een donker steegje. We zijn dan 8 september 1858.

Op dat moment zal het bovennatuurlijke binnenbreken in haar leven. Later zal ze vertellen dat ze op dat ogenblik werkelijk gestorven is, dat ze de indruk had het paradijs binnen te gaan, de Maagd te zien, de heiligen en haar ouders, de glorierijke Drie-eenheid... Maar haar tijd is nog niet gekomen, en ze wordt wakker in een grot, bij een jonge vrouw die lijkt op een in het blauw geklede religieuze. Gedurende vier weken verzorgt zij haar, voedt haar en onderricht haar. Daarna, als ze genezen is, zal zij die Mariam later als de Maagd Maria zelf zal voorstellen, haar achterlaten in een kerk.

Vanaf die dag trekt ze van stad tot stad (Alexandrië, Jeruzalem, Beirout, Marseille...) als hulp in het huishouden bij voorkeur bij arme gezinnen, die ze helpt en waar ze weer vertrekt als ze vindt dat ze te veel geëerd wordt. Maar ze zal ook op heel bijzondere wijze getuige worden van dat “onzichtbare universum” waarin wij geloven zonder het te zien, en dat zij heel haar leven lang heeft ervaren.

Marseille: de zusters van Sint-Jozef

In Marseille wordt Mariam in contact gebracht met de Zusters van Sint-Jozef van de Verschijning. Ze is negentien jaar oud en ziet er amper twaalf of dertien uit. Ze spreekt slecht Frans, heeft een zwakke gezondheid na al wat ze heeft meegemaakt, maar ze wordt niettemin aanvaard als postulante, en groot is haar vreugde omdat ze zich aan de Heer kan geven. Altijd bereid tot de zwaarste arbeid, brengt ze de meeste tijd door bij de was of in de keuken. Maar elke week herbeleeft ze de Passie van Jezus, ze ontvangt de stigmata (waarvan ze, in haar eenvoud, denkt dat het een ziekte is), en allerhande buitengewone genaden beginnen zich te manifesteren. Sommige zusters zijn hierdoor behoorlijk gechoqueerd, en na twee jaar noviciaat wordt Mariam niet aanvaard voor een engagement in de congregatie.

Toevallig heeft er op dat moment een zuster van Sint-Jozef, moeder Véronique, gevraagd om te mogen intreden in de karmel, maar ze moet nog een tijdje wachten in het klooster van Marseille. Ondertussen vervangt ze de novicenmeesteres, die ziek is, en maakt kennis met Mariam. Ze begrijpt en apprecieert haar zozeer dat ze haar voorstelt met haar mee te gaan naar de karmel.

Pau: de karmel

Mariam wordt er met vreugde ontvangen in juni 1867, en ze zal er altijd liefde en begrip ontmoeten, te midden van alles wat ze er zal moeten doorstaan. Ze krijgt het habijt de maand na haar intrede, met de naam Maria van de Gekruisigde Jezus. Ze dringt erop aan werkzuster te worden, omdat ze zich altijd meer op haar gemak voelt als ze ten dienste staat van anderen, en omdat ze moeite heeft met het getijdengebed omwille van haar ongeletterdheid. Haar eenvoud en gulheid verovert de harten van haar medezusters. Wat ze zegt bij het terug bij bewustzijn komen na een extase illustreert haar gedrag: *“Waar de liefde is, daar is God. Als jullie eraan denken goed te doen aan je broeder, dan zal God aan jullie denken. Als jullie een put graven voor je broeder, dan zullen jullie er zelf in vallen; hij zal voor jullie zijn. Maar als jullie een hemel scheppen voor je broeder, dan zal die voor jullie zijn.”* Zij is nochtans niet volmaakt, en ze verwijt zichzelf soms haar heftige uitvallen. Gave

van profetie, aanvallen van de duivel of extases... te midden van al deze goddelijke genaden die ze rijkelijk ontvangt, is er het sterke besef van haar nietigheid tegenover God, en wanneer ze over zichzelf spreekt als over “het niemendalletje”, komt dat echt uit de grond van haar hart. Het doet haar doordringen in de onpeilbare diepte van de goddelijke barmhartigheid, waarin ze haar vreugde en genot vindt, haar leven. *“De nederigheid is gelukkig niets te zijn, zij hecht zich aan niets, zij wordt haar niets nooit moe. Zij is tevreden, gelukkig, overal gelukkig, tevreden met alles... Zalig de kleinen!”* Daar ligt de bron van haar overgave, te midden van de meest eigenaardige genaden evenzeer als van de meest onthutsende menselijke gebeurtenissen.

In Indië: stichting van de karmel van Mangalore

Na drie jaar in de karmel van Pau, wordt Mariam in 1870 met een klein groepje naar Mangalore in Indië gestuurd, om er de eerste vrouwelijke karmelgemeenschap te stichten. De reis per schip is een heel avontuur, en drie zusters sterven nog voor ze aankomen. Ondanks alles kan men tegen het einde van dat jaar beginnen met het slotleven, en tijdens de volgende lente komen er verscheidene zusters de gemeenschap versterken. De buitengewone ervaringen van Mariam gaan voort, zonder haar evenwel te beletten de zwaarste arbeid te verrichten, en de moeilijkheden het hoofd te bieden die altijd

gepaard gaan met deze nieuwe stichting, waarvan zij trouwens de echte ziel is. Tijdens haar extases ziet men haar soms met een stralend gezicht in de keuken of ergens anders; soms echter lijkt de duivel bezit van haar te nemen om haar de verschrikkelijkste folteringen en strijd te doen doorstaan. Zij legt haar geloften af op het einde van haar noviciaat, op 21 november 1871. Maar rondom haar begint er onbegrip te groeien, de authenticiteit van wat ze beleeft wordt in twijfel getrokken, en de spanningen die in haar entourage ontstaan maken dat ze uiteindelijk, in 1872, wordt teruggestuurd naar de karmel van Pau.

Terug in Pau

Daar hervindt Mariam haar eenvoudige leven van werkzuster, te midden van de affectie van haar medezusters, en haar ziel verwijdt zich. Tijdens sommige extases improviseert ze, hoewel ze bijna ongeletterd is, in het elan van haar dankbaarheid tegenover God, gedichten van een grote schoonheid, fris en doordrongen van oosterse charme, waarin de hele schepping haar Schepper bezingt. Ofwel drijft het elan van haar ziel naar de Heer haar in een oogwenk naar de top van een boom, en zit ze op een tak die normaal amper het gewicht van een vogeltje zou dragen. Dan lijkt ze getuige van het getransfigureerde universum dat door de profeet Jesaja beschreven wordt (*de wolf woont met*

het lam...) of door de auteur van de Apocalyps (*de Vrouw met als mantel de zon, de maan onder haar voeten en met een kroon van sterren*).

“Iedereen slaapt. En God, zo goed, zo groot, zozeer onze lof waardig, wordt vergeten!... Niemand denkt aan Hem!... Zie, de natuur looft Hem; de hemel, de sterren, de bomen, de kruiden, alles looft Hem; en de mens, die zijn weldaden kent, die Hem zou moeten loven, hij slaapt!... Kom, laten wij het universum wakker maken!”

Talrijk zijn zij die bij haar troost, raad of gebeden komen vragen, en die verlicht en gesterkt door de ontmoeting met haar weer huiswaarts gaan.

Kort na haar terugkeer uit Mangalore begint zij te praten over de stichting van een karmel in Bethlehem. De obstakels zijn talrijk, maar worden één na één uit de weg geruimd, soms tegen alle verwachting in. Een weldoenster, Berthe Dartigaux, zal deze karmel geheel toegewijd zijn. Haar biechtvader, pater Estrate, van de congregatie van Bétharram, moedigt haar aan en zal haar tot het einde toe steunen.

Bethlehem, Nazareth, Emmaüs, en haar intrede in de Hemel

Uiteindelijk geeft Rome de toelating om een karmel te stichten in Bethlehem en, op 20 augustus